

فرهنگ لغت خلاصه اللغات

عربی - فارسی

فارسی - فارسی

تألیف: ابن ابی المحسن محمد مؤمن

بنابذی

متوفی (قرن دهم)

تصحیح و تعلیق:

دکتر حسین مهتدی

استادیار دانشگاه خلیج فارس

با مقدمه:

دکتر عبدالحسین فقهی

دانشیار دانشگاه تهران

سرشناسه	: جنابذی، محمد مومن بن ابوالمحسن، قرن ۱۰ ق.
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ لغت خلاصه اللغات: عربی - فارسی، فارسی - فارسی / تالیف ابن ابوالمحسن محمد مومن جنابذی؛ تصحیح و تعلیق حسین مهتدی؛ با مقدمه عبدالحسین فقهی.
مشخصات نشر	: بوشهر: انتشارات ۱۰۰ [صد] برگ، ۱۳۹۶.
مشخصات ناشری	: ۶۳۲ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۲۲-۴-۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: شابک
یادداشت	: باب حاضر قبلا تحت عنوان "خلاصه اللغات: فرهنگ لغت عربی - فارسی، فارسی - فارسی" توسط انتشارات مجمع ذخائر اسلامی در سال ۱۳۹۲ منتشر شده است.
عنوان دیگر	: خلاصه اللغات: فرهنگ لغت عربی - فارسی، فارسی - فارسی.
موضوع	: زبان عربی -- واژه نامه ها -- فارسی
موضوع	: Arabic language -- Dictionaries -- Persian
موضوع	: فارسی -- واژه نامه ها
موضوع	: Persian language -- Dictionaries
شناسه افزوده	: مهتدی، حسین، مصحح
شناسه افزوده	: فقهی، عبدالحسین، ۱۳۳۰ -، مقدمه نویسی
رده بندی کنگره	: PJ۶۶۳۶/ف ۱۳۹۶۲ ۸۷ ج
رده بندی دیویی	: ۴۹۲/۷۲۳:
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۱۱۴۰۴:

فرهنگ لغت خلاصه لغات عربی - فارسی فارسی - فارسی (فارسی)

مؤلف: ابن ابوالمحسن معتمد بن جُنَابدی

مصحح: دکتر حسین مهتدی (استاد دانشگاه خلیج فارس)

با مقدمه: دکتر عبدالجسین فقهی (دانشیار دانشگاه تهران)

ناشر: انتشارات ۱۰۰ برگ

چاپ اول: ۱۳۹۶ (چاپ اول ناشر و چاپ دوم کتابخانه)

تعداد: ۵۰۰

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۲۲-۴-۰

دفتر فروش: بوشهر خیابان امام خمینی - خیابان فردوسی (پل پور درویش) کتابسرای باران

تلفن: ۰۷۷۳۳۳۲۴۶۷۵ - ۰۹۳۳۷۶۹۹۴۵۹۰ www.nashr100barg.ir

فهرست مطالب

ردیف	عنوان
۱۳	مقدمه‌ی مصحح
۱۵	۱- تعریف فرهنگ لغت
۱۵	۲- نامگذاری فرهنگ لغت به مُعْجَم و قاموس
۱۸	۳- اصطلاح «جَم» چه زمانی بوجود آمد؟
۱۹	۴- اصطلاح «موس» چه زمانی بوجود آمد؟
۲۰	۵- سهم ایرانیان در تاریخ لغت عرب
۲۵	۶- علل پیدایش و گسترش فرهنگ‌های عربی - فارسی
۳۱	۷- کیفیت تدوین فرهنگ‌های عربی به فارسی
۳۷	۱-۷ فرهنگ‌های حاوی اسماء
۳۸	۲-۷ فرهنگ‌های حاوی اسماء و افعال
۳۹	۳-۷ فرهنگ‌های حاوی اسماء و مصادر
۴۰	۴-۷ فرهنگ‌های حاوی مصادر
۴۰	۵-۷ فرهنگ‌های حاوی انواع کلمات
۴۱	۶-۷ فرهنگ‌های منظوم
۴۲	۷-۷ فرهنگ‌های حاوی اضداد
۴۴	۸- فرهنگ‌های معاصر فرهنگ خلاصه اللغات
۴۴	۱-۸ فرهنگ‌های نثری
۴۵	۲-۸ فرهنگ‌های منظوم و شرح‌های نصاب
۴۵	۹- شرح حال جنابزدی مؤلف خلاصه اللغات
۴۵	۱-۹ نام
۴۶	۲-۹ مذهب جنابزدی
۴۶	۱۰- نسخه‌های مورد استفاده در تصحیح این کتاب
۴۷	۱۱- شیوه‌ی ترتیب و تدوین خلاصه اللغات

۴۷	۱۲- شیوهی کار و تصحیح خلاصه اللغات
۴۸	۱۲-۱ اعلام اختصاری
۴۹	۱۳- برخی نکات مربوط به نسخه‌های تصحیح شده
۵۰	۱۴- امتیازات و ویژگی‌های این لغتنامه
۵۸	۱۴-۱ زبان‌ها و لهجه‌ها در خلاصه اللغات
۵۸	۱۴-۱-۱ زبان‌ها و لهجه‌های غیر ایرانی
۶۱	۱۴-۲ زبان‌های ایرانی
۶۱	۱۴-۲-۱ لهجه‌های ایرانی
۶۴	۱۵- نقایص و معایب خلاصه اللغات
۷۳	۱۶- مقایسه‌ی خلاصه اللغات با فرهنگ‌های دیگر
۷۹	مقدمه‌ی مؤلف
۸۵	فصل اول (متن و ازبانه و عربی و فارسی)
۳۹۵	فصل دوم (فرهنگ وازدان و فارسی)
۵۰۹	خاتمه فی مستعارات الفرس
۵۱۱	تعلیقات
۵۲۳	فهرست‌ها
۵۳۵	فهرست الفبایی لغات عربی
۶۰۷	فهرست الفبایی لغات فارسی
۶۳۰	منابع و مأخذ

همانگونه که می‌دانیم، دانشجویان تحصیلات تکمیلی در اواخر تحصیلات خود، با نگارش و پردازش یک کتاب یا انجام طرحی پژوهشی به عنوان پایان‌نامه، در آن مقطع فارغ‌التحصیل شناخته می‌شوند. هدف اساسی از این اقدام، آن است که دانشجو از این طریق به سؤالی علمی، که قبلاً بی‌پاسخ بود، پاسخ دهد. یا نیازی را در حوزه‌ی رشته‌ی تحصیلی خود مرتفع نماید. اما تعداد قابل توجهی از دانشجویان - بویژه در برخی از رشته‌ها - در رسیدن به آن هدف اصلی موفق نمی‌شوند؛ که شرح دلایل ناکامی آنها، در این مجال نمی‌گنجد و چندان ضرورتی ندارد. اما در رشته‌ی زبان و ادبیات عربی همانند برخی رشته‌های مشابه مانند: زبان و ادبیات فارسی و الهیات.... یکی از اقدامات ارزشمند و تا حدودی رایج، احیای آثاری از میراث مکتوب بر جای مانده از بزرگان علم و ادب در قرون گذشته است که در کتابخانه‌های دنیا نگهداری می‌شود. یعنی تحقیق و تصحیح نسخه خطی، باید قدر دانست زحمات کسانی را که در نهایت فقر و مشکلات زندگی، با کمترین امکانات آمیختگی و پژوهشی، آثار ارزشمندی را بر جای نهاده‌اند که امروزه با این همه امکانات و ابزار و توان بی‌دلیل، فرآوری و خلق مانند آثار آنها، به سادگی ممکن نیست. یکی از این دست آورده‌های برجسته کم‌نظیر، فرهنگ لغت «خلاصة اللغات» اثر ابن ابی‌المحسن محمد مؤمن جناب‌دلی «گنابادی» است که او همی از کلمات عربی را با معانی فارسی آنها فراهم آورده است، و آقای دکتر حسین مهدی با هدایت و وفیقات الهی، نسخه‌های آثار شناسایی و بعنوان پایان‌نامه انتخاب نمود و به یاری خداوند بزرگ‌وار، بهترین روش، سامان‌دهی کرده و آماده طبع و نشر ساخت. بدون مبالغه باید اذعان کرد که این پایان‌نامه از معدود پایان‌نامه‌هایی است که جامعه‌ی علمی و ادبی کشور از آن بهره‌مند خواهند شد، در این مورد کتاب‌هایی که در این عصر و با ملاحظه‌ی نیازهای موجود تألیف می‌شوند، از این جهت شایسته است که از حسن انتخاب و زحماتی که آقای دکتر مهدی بر خود هموار ساخت تا اثری ارزشمند را به دست دانشجویان و پژوهشگران عرضه نماید؛ تجلیل و قدردانی گردد. مزید توفیقات ایشان را استواریم. همچنین از زحمات حضرت حجة الإسلام والمسلمین جناب آقای حاج سیدصادق حسینی آگاه (حسینی اشکوری) مسؤول انتشارات مجمع ذخایر اسلامی که اقدام به طبع و نشر این اثر نموده است، تشکر و قدردانی می‌گردد.

۱۳۹۲/۹/۱۷

دکتر عبدالحسین فقهی

دانشیار دانشگاه تهران